

Sygn. akt II Ca 523/14, II Cz 579/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 października 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Grzegorz Ślęzak (spr.)
Sędziowie	SSO Paweł Hochman SSO Beata Grochulska
Protokolant	st. sekr. sąd. Beata Gosławska

po rozpoznaniu w dniu 6 października 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa (...) z siedzibą w D.

przeciwko A. S.

o roszczenia z umowy pożyczki

na skutek apelacji pozwanego oraz zażalenia powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb.

z dnia 19 marca 2014 roku, sygn. akt I C 859/13

oddala apelację i zażalenie, znosząc wzajemnie koszty postępowania między stronami za drugą instancję.

Na oryginale właściwe podpisy

Sygn. akt II Ca 523/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 19 marca 2014 r. Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. po rozpoznaniu sprawy z powództwa (...) z siedzibą w D. przeciwko A. S. o zapłatę

1. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 29 143,80 zł której płatność rozłożył na 73 miesięczne raty, płatne do dnia 25 każdego miesiąca poczynając od dnia 01 kwietnia 2014 r., przy czym pierwsze 72 raty w kwocie po 400 złotych każda, ostatnia zaś w wysokości 343,80 zł z umownymi odsetkami w wysokości 19 % w stosunku rocznym, nie większymi jednak niż równowartość czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego, w razie uchybienia płatności którejkolwiek z rat,

2.zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę umownych odsetek w wysokości 19 % w stosunku rocznym, nie większych jednak niż równowartość czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego naliczonych w okresie od dnia 04 kwietnia 2013 r. do dnia 19 marca 2014 r. od kwoty 29 143.80 zł,

3.nie obciążył pozwanego A. S.kosztami procesu na rzecz powoda (...) z siedzibą w D..

Podstawę powyższego wyroku stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego.

Powód (...) z siedzibą w D.udzielił na mocy umowy numer (...), zawartej w dniu 05 września 2012 r. A. P. (1)pożyczki w kwocie 27 955 złotych. Poręczycielem pożyczki udzielonej A. P. (1)był pozwany A. S.. Udzielona A. P. (1)pożyczka miała być spłaca w miesięcznych ratach, przez okres 58 miesięcy.

W związku ze śmiercią w dniu 14 grudnia 2012 r. A. P. (1)udzielona jej pożyczka stała się natychmiast wymagalna. Pożyczka udzielona A. P. (1)była ubezpieczona w towarzystwie ubezpieczeń (...)

W marcu 2013 r. strona powodowa wezwała pozwanego A. S. do spłaty całej pozostałej do uregulowania pożyczki wraz z odsetkami i kosztami wezwań, czego jednak pozwany nie uczynił.

Po śmierci A. P. (1) strona powodowa wystąpiła do firmy (...), w której ubezpieczona była udzielona jej pożyczka, jednakże towarzystwo ubezpieczeń odmówiło wypłaty świadczenia w związku ze śmiercią pożyczkobiorcy z uwagi na brak zdarzenia objętego ubezpieczeniem.

Pozwany A. S. ma 69 lat, utrzymuje się z emerytury, która wynosi około 1 200 złotych miesięcznie. Jest to jedyny dochód pozwanego. Zamieszkuje razem z żoną, emerytką mającą 64 lata. Jej jedynym źródłem dochodu jest emerytura w kwocie 714 złotych miesięcznie.

Pozwany wraz z żoną spłacają dwie inne udzielone im pożyczki, przeznaczając na ten cel kwotę po 800 złotych miesięcznie.

Miesięcznie za zajmowane przez siebie mieszkanie ponoszą opłaty w kwocie po 400 złotych, zaś za gaz i energię elektryczną miesięcznie, łącznie płacą kwotę około 200 złotych. Na lekarstwa wraz żona przeznaczają kwotę 200 złotych miesięcznie. Nie mają żadnych oszczędności.

Pozwany poręczył A. P. (1) dwie pożyczki. Przy podpisywaniu obu umów obecna była jego żona T. S..

Powyższy stan faktyczny, niekwestionowany przez żadną ze stron procesu Sąd ustalił w oparciu o całokształt zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego.

Sąd Rejonowy zważył, iż powództwo wniesione przez stronę powodową jest w pełni uzasadnione.

Okoliczności związane z pożyczką udzieloną A. P. (1) a poręczoną przez pozwanego A. S. są bezsporne i nie były w toku sprawy kwestionowane. Bezsporna jest również kwota dochodzona pozwem przez stronę powodową. Jej wysokość została szczegółowo uzasadniona w złożonym pozwie oraz piśmie strony powodowej z dnia 18 czerwca 2013 r. i również w toku procesu nie była przez pozwanego kwestionowana (zeznania pozwanego k.88). Bezspornym jest również, że mimo ubezpieczenia pożyczki udzielonej A. P. (1), firma ubezpieczeniowa odmówiła wypłaty świadczenia w związku z jej śmiercią z uwagi na brak zdarzenia objętego ubezpieczeniem.

W tej sytuacji mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd orzekł jak w punkcie pierwszym wyroku na podstawie art. 720 k.c. w zw. z art. 876 k.c. Okoliczność, czy strona powodowa winna udzielać pożyczki A. P. (1) czy też nie, nie ma żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, albowiem pozwany A. S. nie musiał udzielać poręczenia za przedmiotową pożyczkę, a w przypadku jakichkolwiek wątpliwości, po przeczytania umowy żądać stosownych dodatkowych wyjaśnień i informacji od pracowników strony powodowej.

Mając na uwadze ustalenia związane z sytuacją majątkową i materialną pozwanego A. S., a w szczególności uzyskiwane przez niego dochody, a także konieczność spłaty innego zadłużenia, Sąd na podstawie art. 320 k.p.c. zasądzoną w punkcie pierwszym wyroku należność rozłożył na 73 miesięczne raty uznając, iż ich wysokość pozwoli stronie pozwanej wywiązać się z nałożonego na nie obowiązku (punkt pierwszy i drugi wyroku). Sąd ustalając wysokość rat oraz długość okresu spłaty poza dochodami uzyskiwanymi przez pozwanego miał również na uwadze oczekiwania strony powodowej, która w określonym terminie oczekuje spłaty udzielonej pozwanemu pożyczki (termin płatności rat zbliżony jest do harmonogramu wynikającemu z zawartej umowy pożyczki).

Również ta okoliczność spowodowała, iż Sąd na podstawie art. 102 k.p.c. nie obciążył pozwanego kosztami procesu na rzecz strony powodowej.

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją pozwany.

Apelacja, zredagowana przez samego pozwanego, zaskarżonemu wyrokowi zarzuca naruszenie przepisów powstępowania poprzez pominięcie zeznań pozwanego i błędne ustalenie stanu faktycznego, a w szczególności niewyjaśnienie okoliczności zawarcia umowy pożyczki, braku stosownych wyjaśnień ze strony banku dla stron – w tym poręczyciela – odnośnie warunków ubezpieczenia kredytu udzielonego A. P. (1) i nie zadbanie przez powoda o skuteczności tegoż zabezpieczenia.

Apelujący wnosił o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do jej ponownego rozpoznania.

Zażalenie na zwarte w wyroku rozstrzygnięcie o kosztach procesu między stronami złożył z kolei powód.

Podnosząc zarzuty obraży:

- art. 102 kpc poprzez odstępianie od obciążenia pozwanego kosztami procesu, za sprawą przyjęcia, że wystąpił wypadek szczególnie uzasadniony stanowiący przesłankę od odstąpienia od obciążenia pozwanej kosztami procesu, podczas gdy w przedmiotowej sprawie nie zostały wykazane żadne okoliczności wskazujące na wystąpienie szczególnie uzasadnionego wypadku, a okoliczności wykazane nie stanowią przesłanki do zastosowania tegoż przepisu,

- art. 233 kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i uznanie, że pozwany wykazał okoliczności swojej złej sytuacji materialnej, podczas gdy jedynym dowodem na tę okoliczność było przesłuchanie strony pozwanej,

- art. 328 § 2 kpc poprzez niewskazanie dowodów, na których oparł się Sąd uznając za udowodnioną złą sytuację materialną pozwanego, w zakresie w jakim uzasadniała ona odstąpienie od obciążenia strony pozwanej kosztami procesu

Apelujący wnosi o:

- zmianę powyższego postanowienia poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 2.771,97 zł oraz

- zsządzenie na rzecz powoda kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zarówno apelacja pozwanego jak i zażalenie powoda są nieuzasadnione.

Apelacja, której treść wskazuje, że przedmiotowa umowa pożyczki dotknięta jest wadą oświadczenia woli pozwanego – poręczyciela udzielonego A. P. (2) kredytu nie może być uznana za zasadną.

Lektura materiału aktowego prowadzi do wniosku, iż Sąd Rejonowy dokonał – wbrew stanowisku apelującego – prawidłowej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, dokonał prawidłowych i wystarczających dla rozstrzygnięcia sprawy ustaleń faktycznych, nie uchybiając przy tym przepisom procesowym.

Przywołanie w apelacji okoliczności dotyczących nieskutecznego zabezpieczenia kredytu w firmie ubezpieczeniowej na wypadek śmierci kredytobiorcy i zaniedbań powoda w tym zakresie oraz wpływu tej okoliczności na udzielone przez pozwanego poręczenie nie może być skuteczne i wywołać zamierzonego w apelacji skutku.

Apelujący twierdzi w istocie, że gdyby wiedział, że ubezpieczenie przedmiotowego kredytu na wypadek śmierci kredytobiorcy jest nieskuteczne nie udzieliliby poręczenia tegoż kredytu, co wskazuje, iż powołuje się na wadę swojego oświadczenia woli w postaci błędu (art. 84 kc) czy nawet podstępu (art. 86 kc).

Abstrahując od okoliczności zawarcia przedmiotowej umowy kredytowej oraz dostrzegając w tym miejscu, iż pozwany pomimo pouczeń Sądu i udzielenia mu terminu na zgłoszenie dowodów nie udowodnił swoich twierdzeń, a poręczenia kredytu udzielanego A. P. (2) udzielał już po raz drugi i to w obecności swojej żony, stwierdzić należy, że uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu (podstępu) mogło nastąpić przez złożenie na piśmie pozwanemu oświadczenia o tymże uchyleniu się w terminie 1 roku od wykrycia błędu, czego apelujący nie uczynił.

Dlatego też Sąd II instancji podziela ustalenia faktyczne oraz wysnute z nich wnioski Sądu I instancji wskazujące na zasadność przedmiotowego powództwa.

Zaskarżony wyrok odpowiada więc wskazanemu prawu materialnemu, a apelacja jako nieuzasadniona podlega oddaleniu na podstawie art. 385 kpc.

Za nieuzasadnione uznać także należy zażalenie powoda na rozstrzygnięcie Sądu I instancji w zakresie kosztów procesu między stronami.

Zastosowanie przepisu art. 102 kpc należy do sfery dyskrecjonalnej władzy Sądu orzekającego w sprawie i ingerencja Sadu II instancji w ty zakresie jest konieczna tylko wtedy, gdy dochodzi do nadużycia tegoż przepisu.

Sad Okręgowy podziela stanowisko Sądu I instancji, iż w sprawie zachodziły okoliczności przez ten Sąd wskazane do zastosowania tegoż właśnie przepisu art. 102 kpc i w tym zakresie Sąd nie uchybił ani temu przepisowi ani też wskazanym w zażaleniu przepisom art. 233 § 1 kpc i art. 328 § 2 kpc.

Dlatego też mając na względzie powyższe, należało zażalenie oddalić jako nieuzasadnione na podstawie art. 385 w zw. z art. 397 § 2 kpc.

O kosztach procesu między stronami za całe postępowanie odwoławcze orzeczono na zasadzie art. 100 kpc. Mając na względzie, iż środki zaskarżenia obu stron zostały oddalone (apelacja pozwanego w postępowaniu apelacyjnym i zażalenie powoda w postępowaniu zażaleniowym), Sąd Okręgowy uznał za zasadne wzajemne zniesienie kosztów procesu między stronami za drugą instancję.

Na oryginale właściwe podpisy